

Warszawa, 15 czerwca 2026 r.

RF-000-1219/2026

Szanowny Panie Premierze,
Szanowny Panie Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
Szanowne Posłanki i Posłowie, Szanowne Senatorki i Senatorowie,
Szanowni Członkowie Rady Ministrów,

Narodowe Centrum Nauki (NCN) jest jedyną instytucją finansującą badania podstawowe w Polsce. Zostało ono utworzone w oparciu o najlepsze międzynarodowe wzorce, a funkcjonujący w nim system oceny projektów od początku opiera się na standardach stosowanych przez czołowe światowe agencje. Poprzez wspieranie najbardziej wartościowych projektów badawczych wyłanianych w otwartych konkursach NCN przyczynia się do podnoszenia jakości polskiej nauki, promując jakość, rzetelność oraz najwyższe standardy pracy.

Jakość funkcjonowania NCN stanowi wartość nie tylko dla środowiska naukowego, lecz także dla całego społeczeństwa i przyszłości polskiej gospodarki. Kierując się poczuciem współodpowiedzialności za rozwój nauki w Polsce oraz troską o zachowanie standardów, które przez lata budowały pozycję tej instytucji, Fundacja na rzecz Nauki Polskiej kieruje do Państwa niniejszy apel.

Narodowe Centrum Nauki cieszy się uznaniem zarówno w kraju, jak i za granicą. Warto jednak pamiętać, że zaufanie do instytucji buduje się przez lata, a utracić je można jedną decyzją. Proces wyłaniania kandydatów do Rady NCN ma tu fundamentalne znaczenie; to właśnie Rada wyznacza strategiczne kierunki działania Centrum oraz współdecyduje o podziale środków pomiędzy poszczególne obszary nauki.

Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki zespół identyfikujący dokonuje oceny formalnej zgłoszeń i przekazuje Ministrowi listę co najmniej dwudziestu czterech kandydatów. Choć formalnie jego rola jest ograniczona do etapu wstępnej selekcji, w praktyce zespół ten kształtuje pulę osób, spośród których Minister dokonuje ostatecznego wyboru. Jakość tego procesu ma zatem bezpośredni wpływ na skład Rady NCN, a pośrednio również na sposób funkcjonowania całego Centrum.

W tym kontekście z troską przyjęliśmy informację o składzie powołanego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Zespołu Identyfikującego Członków Rady NCN. Nie kwestionujemy prawa Ministra do powołania takiego zespołu ani nie przypisujemy złej woli osobom uczestniczącym w tym procesie. Uważamy jednak, że zasada dobrego państwa wymaga, aby kompetencje osób odpowiedzialnych za wyłanianie kandydatów do organów o tak istotnym

znaczeniu pozostawały adekwatne do rangi powierzonego im zadania. Od jakości rekomendacji przedstawionych Ministrowi zależeć będzie bowiem również jakość podejmowanych przez niego decyzji.

Szczególne wątpliwości budzi fakt, że członkowie Zespołu nie posiadają dorobku naukowego ani doświadczenia odpowiadających randze powierzonego im zadania. W szczególności nie uczestniczyli w pozyskiwaniu, realizacji i ocenie konkurencyjnych grantów badawczych. W ocenie Fundacji proces identyfikowania kandydatów do Rady NCN powinien być powierzony osobom o uznanym autorytecie naukowym, znaczącym dorobku badawczym oraz bogatym doświadczeniu zdobytym w krajowych i międzynarodowych systemach finansowania nauki. Tylko takie kompetencje dają rękojmię właściwej oceny kandydatów, od których zależeć będzie przyszły kierunek rozwoju jednej z najważniejszych instytucji wspierających badania naukowe w Polsce.

W związku z powyższym Fundacja na rzecz Nauki Polskiej apeluje o ponowne przeanalizowanie składu Zespołu pod kątem kompetencji jego członków, zapewnienie pełnej transparentności procesu, a także o otwartość na dialog ze środowiskiem naukowym. Fundacja deklaruje gotowość do wsparcia merytorycznego oraz udziału w wypracowaniu rozwiązań służących utrzymaniu najwyższych standardów funkcjonowania NCN.

Jesteśmy przekonani, że ochrona jakości i niezależności instytucji finansujących naukę pozostaje wspólną odpowiedzialnością środowiska naukowego oraz władz publicznych. To od decyzji podejmowanych dziś zależeć będzie poziom zaufania do systemu finansowania badań naukowych w kolejnych latach, a w konsekwencji zdolność Polski do budowania swojej pozycji w światowej nauce i gospodarce opartej na wiedzy.

Z wyrazami szacunku,

Prof. dr hab. Grażyna Jurkowlaniec
Przewodnicząca Rady Fundacji

Prof. dr hab. Krzysztof Pyrc
Prezes Zarządu FNP

Prof. dr hab. Jacek Jemielity

Wiceprzewodniczący Rady Fundacji

Prof. dr hab. Piotr Garstecki

Członek Rady Fundacji

Prof. dr hab. n. med. Jacek Jassem

Członek Rady Fundacji

Prof. dr hab. Tomasz Łuczak

Członek Rady Fundacji

Prof. dr hab. Paweł Ostaszewski

Członek Rady Fundacji

Prof. dr hab. Zofia Szweykowska-Kulińska

Członek Rady Fundacji

Prof. dr hab. Maciej Żylicz, emeritus

Honorowy Członek Rady Fundacji